

**НАУКОВА ХРОНІКА  
SCIENCE CHRONICLE**

Голоюх, Лариса. «VI Міжнародна наукова конференція “Лінгвостилістика XXI ст.: стан і перспективи” (28-30 вересня 2023 року, м. Луцьк)». *Лінгвостилістичні студії*, вип. 19, 2023, с. 79–86.

Holoiukh, Larysa. “6th International Scientific Conference “Linguistic Stylistics of the 21st Century: Current State and Perspective” (September 28-30, 2023, Lutsk)”. *Linguostylistic Studies*, iss. 19, 2023, pp. 79–86.

**УДК 811.161.2'38:005.745](477.82)**

<https://doi.org/10.29038/2413-0923-2023-19-79-86>

**VI МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ  
«ЛІНГВОСТИЛІСТИКА XXI СТ.: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ»  
(28-30 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ, М. ЛУЦЬК)**

**Лариса Голоюх**

Волинський національний університет імені Лесі Українки,  
Луцьк, Україна

У статті подано інформацію про VI Міжнародну наукову конференцію «Лінгвостилістика XXI ст.: стан і перспективи», організовану кафедрою історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки з Інститутом української мови НАН України та кафедрою україністики Варшавського університету. Здійснено огляд пленарного засідання і роботи 9 секцій, окреслено тематику і зміст виголошених наукових доповідей, акцентовано увагу на актуальних проблемах лінгвостилістики, висвітлених на конференції.

**Ключові слова:** ідіостилістика, наукова доповідь, гостьова лекція, кафедра історії та культури української мови.

**6<sup>th</sup> INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE  
“LINGUISTIC STYLISTICS OF THE 21<sup>st</sup> CENTURY:  
CURRENT STATE AND PERSPECTIVE”  
(SEPTEMBER 28-30, 2023, LUTSK)**

**Larysa Holoiukh**

Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine

The article provides the information about the 6th International Scientific Conference “Linguistic Stylistics of the 21st Century: Current State and Perspective”, organized by the Department of History and Culture of the Ukrainian Language of Lesya Ukrainka Volyn National University in collaboration with the Institute of the Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Department of Ukrainian Studies of the University of Warsaw. The article represents an overview of the plenary session and the work of nine sections, outlines the topics and content of the delivered scientific reports, focusing attention on the current problems of linguistics highlighted at the conference. The article provides a summary overview of the plenary session and the work of nine sections, outlines

the topics and content of the delivered scientific reports, and focuses attention on the current problems of linguistics highlighted at the conference.

**Key words:** idiosyllistics, scientific report, guest lecture, Department of History and Culture of the Ukrainian Language.

28–30 вересня 2023 року у Волинському національному університеті імені Лесі Українки відбувалася VI Міжнародна наукова конференція «Лінгвостилістика XXI ст.: стан і перспективи», організована кафедрою історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки з Інститутом української мови НАН України та кафедрою україністики Варшавського університету.

Конференція тривала у змішаному форматі (онлайн та офлайн) виголошення доповідей, гостьових лекцій, демонстрації відеопрезентацій, а також засідань у форматі *круглий стіл*: «Ідіостилістика в Україні: вектори наукових досліджень», «Стиль сучасної української поезії: який він?», «Мова Олени Пчілки й Лесі Українки: в пошуках індивідуальних та національних домінант» (у Літературно-меморіальному музеї-садибі Лесі Українки в с. Колодяжне). У роботі конференції взяли участь понад 80 учасників: науковці Інституту української мови НАН України, викладачі, аспіранти та студенти закладів вищої освіти, учителі фахових коледжів та ліцеїв. Географія представників України охопила такі міста: Біла Церква, Варшава, Володимир, Дніпро, Житомир, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Калуш, Київ, Ковель, Луцьк, Львів, Одеса, Острог, Рівне, Харків, Херсон, Чернівці.

На урочистому відкритті конференції з вітальним словом виступили ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки доктор з фізичного виховання та спорту, професор **Анатолій Васильович Цьось**, директор Інституту української мови НАН України доктор філологічних наук, професор **Павло Юхимович Гриценко**, академік НАН України доктор філологічних наук, професор **Світлана Яківна Єрмоленко**, доктор філологічних наук, професор Варшавського університету **Ірина Віталіївна Кононенко**. Виголошуючи вітальну промову, очільник університету **Анатолій Васильович Цьось** привітав присутніх із 30-літтям кафедри історії та культури української мови, високо оцінив наукові здобутки викладачів кафедри. Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці професор **Людмила Володимирівна Єлісєєва** у вітальному слові до учасників конференції наголосила на важливості професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі філології та середньої освіти.

Пленарне засідання конференції відкрила модератор, завідувачка кафедри історії та культури української мови кандидат філологічних наук, професор **Світлана Калениківна Богдан**, яка окреслила наукові орієнтири викладачів кафедри і напрями їхньої науково-дослідницької й методичної діяльності. Відеоряд «30-ліття кафедральних здобутків» представив

учасникам конференції наукові й навчально-методичні напрацювання викладачів кафедри історії та культури української мови: монографії, підручники і посібники, статті у фахових та інших виданнях.

Виголошені на пленарному засіданні доповіді провідних науковців Інституту української мови НАН України, які були спрямовані на рецепцію найновіших тенденцій сучасної лінгвостилістики, ідіостилістики, впливу мовної практики на формування норм літературної мови, викликали глибокий інтерес і жваве обговорення учасників конференції. Академік НАН України доктор філологічних наук, професор **Світлана Яківна Єрмоленко** у виступі «Ідіостиль і наскрізні мислеобрази письменника» розкрила питання внутрішньої форми слова в художніх текстах Ліни Костенко, порушила актуальну проблему фіксації експресивної лексики й розрізнення переносного та образного значення в словниках, простежила зміни норм публіцистичного стилю і варіативності мовної норми в ЗМІ, ознайомила зі стратегією видання «Культура слова». У доповіді доктора філологічних наук, професора **Світлани Павлівни Бирик** «Українська лінгвостилістика: від функціоналізму до персонологізму» було наголошено на появі у ХХ столітті української лінгвостилістики в контексті загального мовознавства, визначено напрями розвитку лінгвостилістики ХХІ століття, окреслено такі її ключові терміни, як функціональний стиль, художня мова, ідіостилістика, персонологія та ін. Доктор філологічних наук, професор **Галина Мирославівна Сюта** ознайомила присутніх зі специфікою розвитку мовної норми в текстах періоду війни.

Доповіді пленарного засідання вирізнялися актуальністю й багатовекторністю наукових проблем. **Алла Петрівна Романченко** ознайомила присутніх з лінгвокогнітивною домінантою, зокрема складниками поетичних текстів і щоденникових записів сучасного письменника Петра Сороки. **Наталія Віталіївна Піддубна** з'ясувала лінгвостилістичні функції вербалізації біблійності в сучасній українській військовій поезії. **Маргарита Василівна Жуйкова**, розглядаючи концепти як мовні маркери ідіостилу, простежила референцію МИ-груп у драмах Лесі Українки «Орґія», «Бояриня», «Лісова пісня».

Неабияку зацікавленість учасників конференції викликала доповідь доктора філологічних наук **Ірини Романівни Процик**, присвячена назовницьким тенденціям волинських футбольних команд упродовж ХХ – ХХІ ст. Простеживши традиції творення, семантику та структурні аспекти назв футбольних команд, дослідниця зосередила увагу на номінаціях, що поєднують аббревіатуру та власне онім (топоніми, антропоніми, аргоніми, наприклад: СК «Дермань», СК «Стир – Луцьк», УСК «Просвіта – Дубно», СК «Буй-Тур», СК «Богун», С.Т. «Україна» Зальцбург; виокремила назви, мотивовані родом занять людини: «Шахтар», «Металіст», «Автомобіліст», «Колгоспник», назвами національних і державних

символів: «Калина», «Булава», «Тризуб», а також назви з відбитком тоталітаризму: *Зірка, Буревісник, Колос, Авангард* та ін.

Роботу конференції продовжили 9 секцій.

**Секція 1 «Теоретичні здобутки української лінгвоперсонології»** об'єднала дослідників художнього стилю (прозового й поетичного дискурсів), наукового стилю, типології ідіостилі та інших наукових напрямів. **Ірина Віталіївна Кононенко** (Варшавський університет) сформулювала принципові положення укладання «Великого польсько-українського фразеологічного словника з реєстром». Ґрунтовні теоретичні засади лексичної норми в сучасних наукових текстах були подані в доповіді **Тетяни Анатоліївни Коць**. Мовно-суспільне явище англобарбаризації (очуження) вперше детально розкрила **Ірина Дмитрівна Фаріон**, протиставивши національне – космополітичне, традиційне – модне, своє – чуже. Доповідачка порівняла англізми й українські відповідники в лексико-семантичному, етимологічному та соціокультурному аспектах, з'ясувала позамовні та внутрішньомовні причини вмотивованого та невмотивованого запозичення англізмів крізь призму культурно-мовної національної ідентичності, наголосила на першорядності питомих українських слів у складних умовах сьогодення.

**Робота секції 2 «Елітарна мовна особистість. Ідіостиль відомих українців»** була присвячена загальним лінгвософським концепціям формування мовної особистості в сучасному суспільстві й конкретним мовним постатям, які збагатили українське художнє слово. **Ірина Михайлівна Бабій** зосередила увагу на індивідуально-авторській номінації як репрезентантові ідіостилу письменника, **Ангеліна Юріївна Ганжа** та **Іван Миколайович Хом'як** запропонували принципи формування елітарної мовної особистості вченого-дослідника і педагога. **Ірина Петрівна Левчук** визначила шляхи розвитку комунікативної компетентності публічних управлінців на прикладі Волинського регіонального центру підвищення кваліфікації, а також простежила структурно-семантичні та стильові домінанти звернень у промовах Президента України Володимира Зеленського. Доповіді **Світлани Михайлівни Локайчук, Олександра Григоровича Межова, Олени-Анни Гульцьо, Андрія Мар'яновича Квасницького** визначили особливості ідіостилу Василя Стуса, Мирослава Дочинця, Юрія Андруховича та інших письменників. Теплі спогади про професора Чернівецького університету Надію Денисівну Бабич виголосив **Віталій Романович Півторак** у виступі «Душесловописи Надії Бабич: з ідіостилістичної скарбівні елітарної мовної особистості сьогочасся».

**Секція 3 «Ідіостиль і національна мова. Поліфункційність мовної особистості»** засвідчила інтерес фахівців з лінгвостилістики та лінгводидактики до сучасних художніх текстів як фіксації реального суспільного, політичного і культурного життя. **Тетяна Богданівна Качак** представила лінгвостилістичне дослідження художніх текстів воєнної

тематики для дітей, **Мирослава Михайлівна Стольницька** дослідила ідіостиль Вікторії Амеліної. **Зоя Володимирівна Столяр** поділилася досвідом виховання мовної особистості в умовах дистанційного навчання. Релігійному стилю в діяхронії була присвячена доповідь **Лариси Петрівни Павленко** «Луцьке Євангеліє» – пам'ятка української мови XIII – XIV ст.: визначальні стильові риси».

Найновіші дослідження художнього тексту були представлені на засіданні **секції 4 «Ідіостиль сучасної української / волинської поезії та прози»**. **Микола Васильович Мірченко** ознайомив присутніх із концептуальними одиницями лінгвосинергетики Дмитра Павличка, **Світлана Володимирівна Сухарева** поділилася міркуваннями про лінгвостилістичну проєкцію роману «Волинь» Уласа Самчука в українсько-польському контексті, **Леся Валеріївна Ящук** – про лінгвостилістичний синтаксис поетичних творів Василя Головецького. **Лариса Василівна Голоюх** і **Ніна Петрівна Горик** визначили ментальний лексикон, стильові розгалуження та ідіостилістичні параметри волинських поетичних текстів початку XXI століття.

У доповідях учасників **секції 5 «Мовна особистість діалектоносія»** було теоретично і методологічно обґрунтовано перспективність вивчення діалектного мовлення в лінгвостилістичному аспекті – з проєкцією на художній, публіцистичний та розмовно-побутовий стилі. **Юрій Васильович Грицевич** і **Руслана Степанівна Омельковець** простежили функціонування лексичних одиниць у західнополіських фольклорних текстах. Лінгвостилістичні засоби вираження підляської говірки в публіцистичному тексті на прикладі статей із часопису «Над Бугом і Нарвою» дослідила **Діана Олександрівна Кичан**. **Ніна Андріївна Павлова** розповіла про особливості мовлення діалектоносія слобожанського говору. Актуальність лінгвостилістичних досліджень діалектного мовлення засвідчила наукова ініціатива студентів Волинського національного університету – під керівництвом **Р. С. Омельковець** наукові доповіді підготували **Діана Свірс** і **Яна Новосад**.

**Секція 6 «Ідіостиль і медіадискурс»** об'єднала тематично близькі за змістом і завданнями повідомлення про специфіку медіатекстів періоду російсько-української війни, зокрема **Раїса Олександрівна Христіанінова** розкрила мовні засоби зображення українських міст у поезії, **Марія Андріївна Рожило** ознайомила з засадами медіаграмотності в умовах війни, **Артак Алоян** – дотримання журналістських стандартів у новинному контенті. Мовним ресурсам і стратегіям сучасного інформаційного простору були присвячені доповіді **Ольги Леонтіївни Глущенко**, **Лесі Дмитрівни Малевич**, **Майї Миколаївни Дзюби**, **Наталії Миколаївни Шульської**, **Наталії Юріївни Римар**.

У роботі **секції 7 «Оніми в індивідуальному слововжитку»** взяли участь викладачі і студенти Волинського національного університету імені Лесі Українки, які поінформували про онімний простір Волині й



Рівненщини. **Ірина Денисівна Скорук** з'ясувала лінгвостилістичну роль прізвиськ волинян у системі експресивних засобів народнорозмовної мови. Власні особові імена в системі офіційних антропонімів жителів Сарненського району Рівненської області дослідила **Тетяна Іванівна Дмитрук**, жителів Волинської області – **Альбіна Сергіївна Дудник**. Структурні типи й мотивація неофіційних антропонімів жителів Волині стали об'єктом наукового висвітлення в доповіді **Оксани Григорівни Нестерчук**.

Актуальним питанням сучасної лінгводидактики і специфіки мовної практики в шкільному курсі української мови присвятили свої доповіді учасники **секції 8 «Методика вивчення ідіостилістики в закладах середньої і вищої освіти»**. Нова цікава інформація для присутніх прозвучала у виступі колеги з кафедри україністики варшавського університету **Марії Іванівни Білавич** про методику викладання української мови в Республіці Польща. **Тетяна Миколаївна Тарасюк** у співавторстві з магістрантами освітньо-професійної програми «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література» **Іриною Загоруйко** та **Оксаною Сльозко** висловили міркування про лексику підприємницької тематики та екології в підручниках НУШ, **Валентина Володимирівна Вітюк**, **Вікторія Анатоліївна Гарбар**, **Людмила Юхимівна Трачук** поділилися методами вивчення ідіостилів письменників на уроках української мови в закладах загальної середньої та спеціальної освіти.

Засідання **секції 9 «Мова Лесі Українки й Олени Пчілки: в пошуках індивідуальних і національних домінант»** засвідчило невичерпний інтерес і глибину наукових пошуків викладачів і студентів університету в галузі Лесезнавства. Науковою новизною й актуальністю була відзначена доповідь **Світлани Калениківни Богдан** «Ольга Драгоманова-Косач і мовне будівництво в Україні кінця XIX – початку XX століття: засадничі кроки «на полі честі». Студентка **Вероніка Пирог** під керівництвом **С. К. Богдан** підготувала презентацію «Індивідуально-стильові домінанти відеопроєкту «Ген українців» Ірини Фаріон (Олена Пчілка, Леся Українка)». Лінгвостилістична семантика різних мовних рівнів поетичних і драматичних текстів Лесі Українки була об'єктом доповідей **Олександри Михайлівни Гандзюк**, **Тетяни Євгенівни Мацицької**, **Майї Миколаївни Хмелюк**. **Ніна Олексіївна Данилюк** ознайомила присутніх із проєктом «Словник мови Лесі Українки» та навчальним посібником «Леся Українка у світі перекладу: вибрані переклади європейськими та східними мовами», в який увійшли переклади поезій Лесі Українки англійською, німецькою, французькою, іспанською, шведською, норвезькою, польською, чеською, сербською, грузинською, китайською мовами та мовою есперанто. Професор **Н. Данилюк** наголосила на важливості відкривати Лесю Українку світові, популяризувати українську культуру.

На секційних засіданнях учасники конференції виголосили доповіді про теоретичні здобутки української лінгвоперсонології, ідіостиль сучасних письменників Василя Стуса, Дмитра Павличка, Валерія Шевчука, Мирослава Дочинця; окрему увагу було приділено лінгвостилістичним домінантам сучасної волинської поезії та прози, мовним особистостям діалектоносія. Об'єктом наукового дискурсу учасників конференції був сучасний публіцистичний стиль, зокрема лексико-семантичні, термінологічні, комунікативні складники українських медіаресурсів.

Секційні засідання завершила арт-імпреза в луцькому Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків.

Окрім роботи 9 секцій, програмою конференції було заплановано гостьові лекції відомих учених. Кандидат філологічних наук, доктор філософії в галузі філології, член Національної спілки письменників України **Іванна Іванівна Стеф'юк** у прилюдній лекції «Марко Черемшина в етнодискурсі» відкрила студентам і викладачам факультету філології та журналістики світоглядні основи і текстотворчі компоненти національного етнокоду письменника, вербалізовані у творах «Йордан», «Райська птиця», «Грушка», ознайомила з глибинними особистісними рисами Марка Черемшини, які сформували його національний та естетичний мовний код.

З гостьовою лекцією «Лінгвоперсона Дмитра Донцова як вияв національної сили» виступила кандидат філологічних наук, доцент Національного університету «Львівська політехніка» **Оксана Романівна Микитюк**. Доповідачка розповіла про формування національної свідомості публіциста, його осмислення власної ролі в роки УНР, ціннісні орієнтири як основу ідіостилу; запропонувала ґрунтовний аналіз концептів-максим характер держави, характер ідеології, характер постаті тощо.

У лекції доктора філологічних наук, професора **Ірини Дмитрівни Фаріон** «Святослав Караванський: штрихи до мовного портрета» окреслено історичний і соціолінгвальний аспекти біографічно-ідеологічного портрета відомого українського мовознавця і політика, простежено цілісність його націоналістичного світогляду, роль ученого у процесі деколонізації української мови та мовно-національного відродження України кінця ХХ ст.

Пленарні та секційні засідання засвідчили багатовекторне спрямування наукових пошуків учасників конференції: індивідуально-стильові ознаки сучасного художнього, публіцистичного і наукового стилів, мовно-стильові домінанти староукраїнських текстів, проблеми перекладознавства, актуальні питання української лінгводидактики та ін.

На завершальному засіданні учасники обмінялися враженнями про важливість мовних проблем, порушених у доповідях, висловили теплі слова глибокої подяки за високий рівень організації конференції. У заключному слові завідувачка кафедри історії та культури української мови кандидат філологічних наук, професор **С. К. Богдан**, підсумовуючи роботу конференції, дала високу оцінку виголошеним доповідям й

наголосила на актуальності та перспективах сучасної лінгвостилістики в контексті новітньої лінгвістики і лінгводидактики.

Стаття надійшла до редколегії 16.10.2023